

Голос України

Влада-Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 151 (1651) ♦ Четвер, 14 серпня 1997 року ♦ Ціна договірною

Ми пишемо. Убивці стріляють.

Правоохоронці погоджуються: професія журналіста небезпечна для життя

У Спільні журналістів відбулася прес-конференція виконувача обов'язків Генерального прокурора Олега Литвака на тему: «Захист життя журналістів».

Власне, зустріч в. о. Генпрокурора з працівниками засобів масової інформації було заплановано ще до трагічної звістки з Одеси: питання захисту журналістів стає дедалі актуальнішою темою. За півтора року зареєстровано 42 злочини проти представників мас-медіа, до речі 11 з них — на Одешині. Вбивство головного редактора одеської вечірки просто прикрило зустріч, кулі кілера ще раз попередили: професія журналіста небезпечна для життя.

Олег Литвак визнав: ми потребуємо не тільки правового, а й фізичного захисту. Втім, ця аксіома для багатьох колег була очевидна і до прес-конференції: хто ризикує «висунутися» за межі позитиву, часто обізнаний з методами «останнього китайського попередження» з боку «дядьчних героїв». В. о. Генпрокурора за ступенем ризику (втім, і «захищеності») порівняв роботу журналістів з працівниками власного відомства: «Ви закликаєте жити за совістю, ми — за законом. Погрожують вам і нам».

(Закінчення на 2-й стор.).

У комітеті Верховної Ради

Головна увага — місцевому самоврядуванню

Комітет з питань державного будівництва, діяльності рад і самоврядування продовжує працювати у звичному режимі. Адже, вважає голова комітету Олександр Стещенко, який би не був досконалий закон «Про місцеве самоврядування», він не вирішує всіх проблем, з якими доводиться стикатися на місцях. Саме тому комітет підготував до розгляду на сесії 12 законопроектів, що розвивають принципи, закладені у цей закон, а також проект програми державної підтримки і розвитку місцевого самоврядування, передбаченої постановою Верховної Ради України від 3 червня 1997 року.

(Закінчення на 2-й стор.).

День незалежності

До свята — пенсії і зарплати

Напередодні Дня незалежності України уряд Автономної Республіки Крим ухвалив план заходів з підготовки до цього свята. Насамперед кримська Рада міністрів доручила міністерствам фінансів та освіти автономії, міськвиконкомом, райдержадміністраціям і Пенсійному фонду Криму «докласти всіх зусиль для погашення заборгованості у зарплаті, пенсіях та інших соціальних виплатах». План також включає роботу з благоустрою міст, селищ та інших населених пунктів півострова, пам'яток історії та культури. 24 серпня в містах і районах Криму відбулися святкові гуляння, спортивні заходи, пройшли виставки, концерти та ярмарки.

До відома народних депутатів України

Повідомлення

Пленарне засідання сесії Верховної Ради України відбувається 15 серпня (п'ятниця) 1997 року в м. Києві.

Початок — о 12-й годині.

Реєстрація народних депутатів проводиться 14 та 15 серпня 1997 року.

Секретаріат

Верховної Ради України.

P.S.

СМІТНИК серед дніпровських хвиль

планують розмістити черкаські архітектори

У 1954 році Черкаси з колишнього райцентру стали містом обласним. Розпочалося будівництво підприємства, а з ним і значний приплив робочої сили. Зміна демографічної ситуації викликала потребу спорудження житла і соціально-культурної інфраструктури.

Залишивши хати-мазанки у центрі Черкас, погляди зодчих зупинилися на припортовій акваторії Дніпра. І там виник мікрорайон під назвою Митниця. Далі пішла Митниця-2. На черзі Митниця-3. Посунуся, Славутичу, цивілізація іде... з усіма наслідками.

(Закінчення на 8-й стор.).

Лист на першу сторінку

Гімн: все вище й гучніше

Гімн, як і прапор, — невід'ємні атрибути кожної держави. Але подивіться, як рідко звучить гімн України — переважно під час спортивних змагань. Я не чув, щоб величними звуками гімну відкривали сесії обласних, міських, районних, сільських рад, свята чи культурні заходи. А шкода. Чи не з байдужості до таких речей починається нігілізм? Гімн може стати духовним об'єднуючим промалювання усіх національностей в Україні.

Олексій МАЛАКОВ, шахтар.

Дніпропетровська область.

Останні кроки

Як повідомив заступник начальника управління землеробства Міністерства АПК, на 13 серпня зернові та зернобобові культури обмолочено з 70% посівних площ. Завершилася хлібна епопея на Херсонщині та Одешині. Незабаром віджинувають аграрники АРК, Запорізької, Миколаївської, Полтавської областей. У господарствах у середньому намолочують по 27,3 центнера з гектара (торік на аналогічний період — 21,1 центнера). Найродючішим виявився гектар в Одеській області — з кожного там збирали по 33,4 центнера зернових.

○ Президент України висловлює подяку зведеному аварійно-рятувальному загону Міністерства з надзвичайних ситуацій, який брав участь у ліквідації наслідків повені в Польщі.

○ Кубок УЄФА «Аланія» (Росія) — Дніпро (Дніпропетровськ) = 2:1, «Андерлехт» (Бельгія) — Ворскла» (Полтава) = 2:0.

○ Унаслідок злив у Херсонській області затоплено 890 будинків в 11 населених пунктах.

○ Колектив львівської кондитерки «Світоч» вирішив передати одноклассний заробіток (30 тисяч гривень) сім'ям постраждалих від повені на Львівщині.

У комітетах Верховної Ради

Головна увага — місцевому самоврядуванню

(Початок на 1-й стор.).

Уже у вересні — жовтні народним обранцям буде запропоновано розглянути такі проекти законів: про державно-територіальний устрій в Україні, про вибори органів влади та посадових осіб місцевого самоврядування, про органи самоорганізації населення, про вибори народних депутатів Автономної Республіки Крим, про Центральну виборчу комісію тощо.

— Нас також дуже непокоїть ситуація, що склалася у Києві між органами місцевого самоврядування і міськдержадміністрацією. А тому ми запропонували одним з перших розглянути проект закону про статус столиці, який готовий на 100 відсотків, — сказав Олександр Стещенко.

Коментуючи пропозиції Президента України до закону «Про місцеве державне адміністрування» та його лист до Верховної Ради, голова комітету висловив думку, що ці пропозиції — дискусійні, і вони ретельно обговорювалися на засіданні тимчасової спеціальної депутатської комісії. Ця проблема не стільки правова, скільки політична, — переконаний Олександр Стещенко. Водночас він вважає, що Верховній Раді варто прислухатися до думки Леоніда Кучми щодо дотримання регламентної процедури.

Володимир КОРОЛЮК.

У номер

Довгим сподіванням настане край?

Президент України Леонід Кучма розпорядився виділити (цікаво, звідки?) 370 млн. гривень на виплату заборгованості за зарплати і пенсій. Перелісмім буде погашено заборгованість за зарплати працівникам системи освіти, військовикам і правоохоронним органам.

Гроші буде також спрямовано на чорнобильські соціальні виплати.

Тим часом керівництво червоноградської шахти № 4 Львівської області планує взяти кредит на суму 400 тис. грн. для виплати зарплати всім працівникам за травень і червень.

Керівництво шахти намагається знайти компромісне рішення з голодующими гірниками, які мають намір залучитися у вибій до повного задоволення їхніх вимог, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Що у планах Прем'єра

18 серпня планується робоча поїздка Прем'єр-міністра України Валерія Пустоویتенка в Одеську область. Як повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна», під час візиту Прем'єр-міністр візьме участь у мітингу з приводу відкриття руху мостом через Хаджибеївський лиман.

Крім того, Прем'єр ознайомиться з будівництвом Южнінського нафтотерміналу, відвідає відкрите акціонерне товариство «Одесьльмаш».

В. Пустоویتенко планує відвідати нафтогавань Одеського морського торговельного порту і ознайомиться з роботою одеського підприємства «Ексімнафтопродукт».

До уваги акціонерів!

Відкрите акціонерне товариство «Луцький автомобільний завод» повідомляє, що перші загальні збори акціонерів ВАТ «ЛуАЗ» відбудуться 27 вересня 1997 року о 10.00 у Луцьку по вул. Рівненська 42, в актовому залі підприємства.

Порядок денний:

1. Про підсумки фінансово-господарської діяльності ВАТ за 1996 рік і I півріччя 1997 року та перспективи розвитку на 1997 — 1998 рік.
2. Затвердження нової редакції статуту АТ.
3. Затвердження положень, регламентуючих діяльність АТ.
4. Вибори органів управління та контролю АТ.
5. Затвердження організаційної структури ВАТ.

Регістрація акціонерів проводиться з 26 вересня з 10.00 до 18.00 за місцем проведення зборів.

Для участі у зборах при собі мати:

- документ, що засвідчує особу акціонера чи його представника;
  - документ на право участі у зборах (для представників юридичних та фізичних осіб).
- Довідки за тел.: 4-35-84; 4-24-00.

Ми пишемо. Убивці стріляють...

(Початок на 1-й стор.).

Навіть не вбачаючи особливих різниць між «социстами» і «законами», можна погодитися з паном Литваком на сто відсотків: ці «закони» вибухонебезпечні. Той, хто чесно виконує свій професійний обов'язок, має найбільше шансів перетворитися на чергову мишень. Беззахисну перед прицілом убивць. Бо не може «окремо взятий фізичний захист» — ні журналіста, ні працівника прокуратури — припинити кривавий вал у країні, де влада відступає під натиском криміналу.

Зухвалі вбивства Бориса Дерев'янка сколихнули не тільки Одесу — всю Україну. Створена указом Президента спеціальна слідча група почала роботу відразу в понеділок. До розслідування залучено не лише кращих одеських правоохоронців, а й «спеців» зі столиці — з Генпрокуратури, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки. Олег Литвак ознайомив з першими результатами комплексних оперативних слідчих дій. За його словами, смерть Бориса Дерев'янка надала внаслідок чотирьох пострілів з вогнепальної зброї. Валюса встановили, що злочинець використовував пістолет калібру 5,45 мм (останніми роками таку зброю мали працівники МВС і спецпідрозділів). 12-го опівдні закінчено сулово-медичну експертизу. Встановлено, що редактор загинув від кульових поранень: одного — в груди, двох — у живіт і одного — в спину. Але знайдено лише одну кулю (чотири гілки і три кулі з місяцями злочину зникли).

Олег Литвак також повідомив, що за допомогою восьми свідків з'ясовано прикмети кілера. Складено фоторобот ще на двох підозрюваних, які, за свідченням багатьох редакторів «Вечерня Одесса», нездовго до вбивства заходили у приміщення видавництва, цікавилися режимом роботи і розташуванням кабінету Бориса Федоровича.

Генеральна прокуратура випрацює три версії вбивства: воно може бути пов'язане з виконанням службових обов'язків журналіста, діяльності Дерев'янка як депутата і з неприязненими стосунками. Щоправда, знайомі загиблого редактора висувують ще одну версію, натякаючи на складні стосунки Бориса Дерев'янка з одеською мерією. Про це також йшлося на прес-конференції. Однак в. о. Генпрокурора відмовився коментувати «четверту» версію: поки що немає достатньої інформації. Крім того, на його думку, офіційні три варіанти настільки всеохоплюючі, що й включають у себе всі «натяки». Детальнішу інформацію надасть прокурор-криміналіст, який прибув 13 серпня з місця розслідування до Києва.

Пан Литвак пообіцяв журналістам, що їх регулярно інформуватимуть про хід розслідування. А тих, хто надто занепокоєний особистою безпекою, «втішив»: якщо хтось переконаний, що з ним не жартувати, а «розмовляють серйозно», може набрати номер Генпрокуратури. Чим зможуть, допоможуть... Хоча...

***

Як повідомив начальник управління МВС Одеської області Іван Григоренко, затримано одного з підозрюваних найманих убивць, який за зовнішніми прикметами вписується в обставини трагедії. Іван Григоренко погодився з думкою прокурора області Василя Іванова, що резонансне вбивство є вбивством на замовлення, і, як показує практика, такі злочини легко не розкриваються. Звісно, правоохоронні органи розуміють усю відповідальність, яку покладено на них щодо виявлення і розкриття як виконавців, так і організаторів цього злочину.

***

До речі, 12 серпня невідомі особи жорстоко побили біля власного будинку редактора районної газети «Вісті Зміїшини», депутата Зміїшської райради Харківської області Михайла Ковальова. Дорогою на роботу на нього задурили двоє бандитів і вдарили по голові металевим прутком, загорінутий у туканку. Найвірнішійшою версією колег вважають пошту журналістів за гострі критичні виступи як у газеті, так і на сесіях райради. Правоохоронні органи почали розслідування злочину проти М. Ковальова.

***

Убивають не тільки журналістів. У понеділок біля свого будинку знайшли вбитого заступника начальника Жовтнєвої районної податкової адміністрації Києва Тамару Колосюк.

... На кого ще дивитись у приціл найманих убивць?

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Президенту України Л. КУЧМІ
В. о. Генерального прокурора України О. ЛИТВАКУ
Міністру внутрішніх справ України Ю. КРАВЧЕНКУ
Голові Служби безпеки України В. РАДЧЕНКУ
Засобам масової інформації

Депутатське звернення

Г.Омельченко

Про забезпечення об'єктивного розслідування кримінальної справи, порушеної за фактом убивства соціального редактора газети «Вечерня Одесса» Б. Ф. Дерев'янка, встановлення осіб, винних у злочині, припинення їх до передбаченої законом відповідальності та застосування необхідних заходів для захисту працівників засобів масової інформації

А.Ермак

11 серпня 1997 року по торозі на роботу було вбито головного редактора газети «Вечерня Одесса» Бориса Федоровича Дерев'янка. Смерть Заслуженого журналіста України викликала великий громадський резонанс по всій Україні. Вбивство було скоєне після серії його гострих публікацій про факти корупції, зловживань в органах влади та розкрадання державного майна. Статті на цю тематику Б. Дерев'янка постійно друкував у газеті «Вечерня Одесса» протягом багатьох років. Близько двох років тому на нього вже було скоєно напад і невідомі злочинці жорстоко його побили. До цього часу цей злочин правоохоронні органи не розкрили.

Безкарність порушників інших, більш тяжких злочинів, засвідчує системний характер загибелі (вбивств), побиття, пограбування, шантажу, залякування та іншого фізичного та психологічного впливу на працівників засобів масової інформації, які виступали з гострими матеріалами про суспільно-політичну ситуацію в країні, викривали корумпованих посадових осіб органів державної влади.

Як правило, ці злочини залишаються нерозкритими, а особи, що їх скоїли — непокараними. У державі набуває розвитку недовіра і не безсмісленість — злочини без покарання. Це порушує масовий суспільний страх, поводить у зневірність в спроможність влади захистити їх життя, здоров'я, права та свободи людини і громадянина.

Ще в 1994 році в одній з агітаційних листівок з приводу президентських виборів під заголовком (читуючи мовою оригіналу): «Леонід Кучма — порядок і порядочність» тоді ще кандидат у Президенти Леонід Данилович обіцяв виборцям, що (знову читуючи мовою оригіналу): «В ніюле мне хватит сил и полномочий, чтобы навести порядок в стране. Л. Кучма» (кінець цитати). Вже минули липень 1994-го, липень 1995-го, липень 1996-го, липень 1997 року. Але обіцяного Л. Кучмою «порядка в країні» ми не бачимо, так і немає. Дозвольте вас запитати, шановний пане Президенте і гарант Конституції, «ніюле» якого року ви мали на увазі, коли обіцяли співвітчизникам «навести порядок в країні»?

Розслідуються відверта спроба певних структур виконавчої влади і мафіозних кланів підлітків, спукати або знищити як незалежні засоби масової інформації загалом, так і окремих журналістів, і встановити монополію на інформацію, яка виглядає корумпованим державній владі та «жирним котам» з «чистими лапами».

Як засвідчує історія, правителі, які не спроможні керувати державою, вивести її зі соціально-економічної та політичної кризи, забезпечити народу нормальне і безпечне життя, заради свого врятування і збереження влади, як правило, роблять не тільки політичні провокації, а й ідуть на прямі порушення Конституції, знищення свободи слова, демократії та встановлення різноманітних форм диктаторських авторитарних режимів.

Убивство Б. Дерев'янка ми розцінюємо як спробу вбити Свободу слова та слово Правди.

У березні цього року депутати-офіцери Г. Омельченко, В. Білоус, А. Ермак, М. Петренко, Е. Лулукос звернулися до керівників Генеральної прокуратури, МВС, Служби безпеки України з депутатським запитом із приводу трагічної загибелі кореспондента газети «Київський вестник» П. Шевченка і вимагали від керівництва правоохоронних органів вжити необхідних заходів для захисту журналістів, щодо яких є відомості про торгівлі їх життям та здоров'ям. Попри постійні запевнення, правоохоронні органи так і не забезпечили захист журналістів і не розкрили злочинів, скоєних щодо представників засобів масової інформації у зв'язку з їхньою професійною діяльністю.

Давав чергову обіцянку і Президент України Л. Кучма — взяти під особистий контроль хід розслідування кримінальної справи, порушеної по факту смерті П. Шевченка, і забезпечити об'єктивність її розслідування.

Розкриття вбивства Б. Дерев'янка (встановлення замовників, організаторів, виконавців і мотивів злочину) — це справа честі і професійної приналежності керівників правоохоронних органів.

Знаючи особисто Б. Дерев'янка, матеріали, які він друкував (у тому числі й наші), вважаємо (як версії), що його вбивство було скоєно на замовлення за його мужньо громадянським і принциповим політичним позицією в боротьбі з корупцією й організованою злочинністю. Закликаємо всіх представників засобів масової інформації, всіх чесних і порядних громадян України, незалежно від політичних поглядів, об'єднати свої зусилля для захисту конституційних прав і свобод людини й очиненою держави від метастаз корупції.

Пам'ятаймо, що без незалежної правдивої преси не може бути демократичної правової України. Можна вбити журналіста, але вбити слово Правди — це не під силу навіть мафіозно-корумпованій державній владі.

На підставі викладеного, керуючись ст.19 Закону «Про статус народного депутата України», вимагаємо:

1. Від Президента України Л. Кучми — забезпечити в державі дотримання Конституції і законів України, прав і свобод людини і громадянина, виконати свої передбачені обіцянки «навести порядок в країні».

2. Від керівників Генеральної прокуратури, МВС, СБ України — забезпечити повне, всебічне й об'єктивне розслідування кримінальної справи, порушеної за фактом убивства Б. Дерев'янка, вжити всіх передбачених законом заходів для розкриття злочину, щоб винні особи понесли заслужене покарання.

В. о. Генерального прокурора О. Литваку взяти під особистий контроль хід розслідування справи.

Вжити дієвих заходів для захисту журналістів, щодо яких є відомості про торгівлі їх життям чи здоров'ям.

Про результати розслідування справи і вжиті заходи для захисту журналістів просимо повідомити нам в установленні законом строк.

Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО,
народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією;
Анатолій ЄРМАК,
народний депутат України, член комітету.

14 серпня 1997 року. № 151 (1651)

Економічний суверенітет втрачає

ЧИ НЕ НАЙСКЛАДНІШОЮ проблемою забезпечення економічної незалежності в межах технологічного способу виробництва є досягнення кадрової незалежності. Основні параметри такої незалежності зумовлені доводимою сутністю людини, єдністю її біологічної та соціальної сторін. У першому випадку людина виступає як природна істота, наближена природними силами (нервами, м'язами, органами почуттів та ін.). Тому для здійснення праці необхідне відтворення індивіда як біологічного явища — його фізичного, психологічного та емоційного здоров'я.

В Україні останніх п'ять років генфонд нації неухильно і загрозливо зменшується. смертність стала перевищувати народжуваність. За період з 1991 по 1996 рік померло на 1,2 млн. чол. більше, ніж народилося; наша держава займає перше місце в Європі за рівнем смертності і останнє — за рівнем народжуваності. Лише третина школярів здорова, у кожних двох із трьох працівників народного господарства виявлено різні хронічні захворювання та функціональні порушення нервової системи і внутрішніх органів. Половина юнаків призовного віку мають тяжкі захворювання, тими чи іншими хворобами страждають майже всі вагітні жінки, чверть населення уражена інфекційними хворобами. Якщо ці негативні явища не подолати, то до 2000 року населення України зменшиться ще на 2–2,5 млн. чоловік, тобто за час ліберальних реформ може бути втрачено до 5 млн. чоловік. Чи не зависає ціна? І чи не спланований цей закордонних центрах процес, спрямований на усунення України, як конкурента?

Інструментом винищення нації стали тотальні злидні, втома від життя, своєрідний догеноз, постійний стрес і безвихідь для багатьох мільйонів громадян незалежної України. Підвищиться лише на те, як харчуються прості громадяни, котрі місяцями не отримують платні. Калорійність харчування впала з 3,5 тис. калорій у 1989 р. до 2,6 тис. в 1996 році, значний дефіцит вітамінів (35–40 процентів) і вітамінів (50–60 процентів). Ці явища загрожують економічному суверенітету.

У другому випадку людина виступає як носій, суб'єкт і об'єкт сукупності суспільних відносин, зокрема економічних, соціальних, правових, духовних, національних, культурних тощо. У сфері економічних відносин йдеться насамперед про формування працівника нового типу з одного боку, людини-власника — з другого.

Найважливішими рисами працівника нового типу за умов НТР є розвиток його творчих здібностей, професійних властивостей і звичок, економічне мислення, рівень підготовки до організаційної й управлінської діяльності, психофізіологічні якості (шпеспрямованість, сумлінність, працьовитість та ін.).

Разом з тим значна частина працівників народного господарства України недостатньо ініціативна і професійно підготовлена, багатьом бракує належної самодисципліни, техніко-технологічної культури тощо. Більше того, за роки державної незалежності, зокрема внаслідок масового безробіття і надмірно низької заробітної плати, ці негативні риси людини-працівника значно посилюються, що поглиблює нестабільність економічної системи. Відставання України від багатьох розвинутих країн у цій сфері і навіть наростаючий розрив є серйозним фактором зниження її економічної безпеки.

Синтезуємо показником розвитку людини-працівника є

(Закінчення.

Початок у № 146 за 7 серпня).

рівень її освіти (загальноосвітній та освітній потенціал вищої школи), за яким Україна істотно відстає від розвинутих країн світу. За чисельністю спеціалістів з вищою освітою в розрахунок на 10 тисяч жителів наша держава посідає одне з останніх місць у СНД, а за темпами зростання населення з вищою освітою — останнє місце в Європі. Залежно від цього наша держава значно відстає і за рівнем професійно-кваліфікаційної підготовки. Виходячи з цього, у разі закупівлі найновіших ліцензій на нові технології, виробів і матеріалів як одного із засобів подолання техніко-технологічної залежності, необхідно одночасно готувати науково-технічну інтелігенцію за кордоном або запрошувати для цієї мети західних спеціалістів. І вже зовсім несприятливим є руйнування існуючої системи підготовки робітничих кадрів та фахівців вищого рівня кваліфікації, котрих готують вузи.

Водночас високий рівень освіти і кваліфікації працівників не забезпечує кадрової незалежності України. Важливим фактором, щоб ці кадри були віддані ідеї служіння народу, добивалися втілення на практиці його інтересів. Особлива роль у цьому процесі належить вищим службовим особам, які проводять економічну політику держави. Як показала практика реформування України в 90-х роках, деякі особи, які отримали вищу наукову звання і ступені, внаслідок сліпого копіювання або механічного заповнення тих метов і вакансій регулювання економіки, які нав'язали нам міжнародні фінансово-кредитні організації (насамперед МВФ) і окремі країни, завдали народному господарству величезних збитків.

Кадри високої кваліфікації можуть спричинити часом неоправдані економічні втрати у народному господарстві і в тих випадках, коли вони використують незаконні методи власного збагачення, маючи на меті привласнення максимальних вигод, нехтуючи інтересами народу. Якщо шкоди вони завдають своїми діями навколишньому середовищу, добробуту інших людей тощо.

На рівень кадрової безпеки, зокрема на розвиток індивіда як біологічного явища, вагомий вплив справляє ступінь екологічної безпеки. Остання, у свою чергу, залежить від рівня розвитку технологічного способу виробництва. Це зумовлено тим, що більшість галузей промисловості України використовувала застарілий технологічний спосіб виробництва, породжений ним екстенсивні методи економічного прогресу. Щорічні втрати нашої держави від нерационального природокористування і майже тотального забруднення навколишнього середовища становлять до 20 відсотків національного доходу і є одними з найбільших у світі. Тому орієнтація на розширення металургійної промисловості, яку проводить уряд, згубна для навколишнього середовища.

Економічна небезпека нашої держави значною мірою укладена від СРСР, оскільки, займаючи лише 2% його території, Україна зосереджувала в себе 25% всього промислового потенціалу. Аналогічно була і пропорція забруднення природи. Проте після проголошення

незалежності України, втративши більшу частину колишніх дешевих енергоносіїв, продовжує, як зазначалося, напрошувати архаїчну для неї структуру виробництва, майже нічого не зробила для трансформації ресурсів і енергозатратної економіки.

У межах технологічного способу виробництва тісно пов'язано з кадровою безпекою є продовольча безпека. Це зумовлено тим, що для розширеного відтворення людини-працівника необхідно забезпечити все населення країни високоякісними продуктами харчування, а також виробити потрібну кількість сировини для харчової промисловості. Найважливіше значення для продовольчої безпеки має виробництво оптимальної кількості зерна. Світова практика довела, що на душу населення слід виробляти тону зерна. Проте у нас його виробництво за 1990–1996 роки скоротилося з 51 до 25,4 млн. тонн, а на душу населення це становить 75% від рівня 1940 року. Порівняно з 1990 роком виробництво м'яса у 1995 році скоротилося на 44%, молока — на 30%, яєць — на 42%. Значною мірою це пояснюється руйнуванням технологічного способу виробництва. За даними академіка І. Лукінова, у 1995 році тракторний парк поновився на 1,5% від технологічної потреби і це, як він вважає, «свідчить про початок технічної дегралізації аграрного сектора».

Та повернімося до кадрової незалежності стосовно іншої, суспільної, сторони буття людини. Вона, людина, є не лише основною продуктивною силою, а водночас і носієм (суб'єктом) економічних відносин, або відносин економічної власності.

Людина-власник здатна до економічної реалізації посередництвом кількох найважливіших форм. По-перше, вона є власником робочої сили і повинна за її використання підприємцем отримувати грошовий еквівалент у формі заробітної плати. За умов наближення цін в Україні на споживчі товари та комунальні послуги до світових, орієнтованих оплати праці повинні ставати розвинуті країни світу з урахуванням рівня продуктивності та інтенсивності праці. Це принципова позиція Соціалістичної партії України, яку неодноразово оприлюднювала фракція соціалістів у сесійній залі Верховної Ради, пропонувати запровадити податні соціалістами у найвищих владних інстанціях. На жаль, без результату, оскільки влада ігнорує ці. Тим часом, навіть зставши дані цих показників в середині 90-х рр. в Україні відстали.

Наближення можна вважати показники про величину мінімальної заробітної плати. Як відомо, у США ставка мінімальної заробітної плати збільшилася з 3,35 до 4,85 долара за годину, а наприкінці 1996 року американський президент запропонував збільшити її до 5,15 долара на годину. Мінімальна заробітна плата в Україні у 1996 р. становила 15 грн. за місяць і дорівнювала приблизно 20% межі малої забезпеченості. На 1 січня 1997 року межа малої забезпеченості визначена Верховною Радою України у 70,9 грн., з яких на приблизно 22 найнеобхідніших продуктів витрачається 52 грн. (у цінах 1996 року). У США в 1996 р. межа малої забезпеченості становила понад 10 тис. дол. В цілому мінімальні ставки у розвинутих країнах світу становлять у середньому від 55 до 70% середньої заробітної плати. Таким чином, мінімальна заробітна плата в Україні у доларовому вираженні була більш ніж у 29 разів нижче від мінімальної зарплати американця.

Таке відставання в кілька десятків разів перевищує відставання України від США за продуктивністю та інтенсивністю праці. Дешо меншим було б за середньою заробітної платою, але водночас більш диспропорційним щодо показників інтенсивності та продуктивності праці. Це дає підстави зробити висновок лише про часткову і незначну реалізацію в Україні власності на робочу силу. Внаслідок цього відбувається масова міграція найбільш мобільної, як правило, — висококваліфікованої, робочої сили з нашої країни за кордон. Згідно з наявними даними, їх чисельність ще у 1995 р. становила близько 1,5 млн. здорових молодих чоловіків.

Іншою невід'ємною стороною вартості, а отже — і власності на робочу силу за сучасних умов, є соціальні витрати держави, які забезпечують колективне

Україна на роздоріжжі

відтворення цього товару за участю держави. Їх джерелом є податки на заробітну плату та виплати найманим працівникам у фонд соціального страхування. Вилучаючи таким чином приблизно третину заробітної плати, держава у розвинутих країнах світу повертає її у вигляді витрат на освіту, охорону здоров'я, перекваліфікацію, виплату пенсій, допомоги безробітним та ін. У США такі витрати з державного федерального бюджету становили у 1995 р. близько 1,4 трлн. дол., а в розрахунок на душу населення дорівнювали приблизно 5440 доларів на рік. В Україні у 1996 р. соціальні витрати становили близько 11 млрд. грн., тобто приблизно 211 грн. на душу населення. Таким чином, відставання України за цим показником приблизно таке ж, як у зарплаті. Це також свідчить про часткову і незначну реалізацію цієї сторони власності на робочу силу.

Приблизно таке ж відставання має місце при виплаті на підприємстві найманим працівникам тієї частини вартості робочої сили, яка безпосередньо не пов'язана з процесом праці (оплата відпусток тощо).

Зрозуміло, що подібне зривання існує і по відношенню до минулої праці: пенсіонер в Україні, вкладаючи у її розвиток всі свої сили і здоров'я, сьогодні не може отримати належної винагороди. Отже, всі три сторони (аспекти) власності на робочу силу найманого працівника не отримують в Україні адекватної економічної реалізації. Внаслідок цього відбувається масовий вплив з держави найважливішої форми національного багатства, основної продуктивної сили, що негативно впливає і впливатиме в майбутньому на розвиток усієї економічної системи, значно послаблює економічний, у т. ч. науково-технічний, потенціал країни. Отримавши ними під час праці за кордоном кошти лише частково компенсують втрати народного господарства від масової еміграції робочої сили.

За таких умов необхідно підвищити заробітну плату мінімум у 1,5–2 рази. Необґрунтованим у зв'язку з цим є твердження В. Пинзеника та інших «реформаторів», що цей захід призведе до автоматичного підвищення цін у кілька разів. «Реформатори» не враховують, що після низької частки заробітної плати в структурі собівартості (остання в багатьох галузях виробництва зменшилася до 5–7%). Згідно з даними серйозних, незангажованих, не «звихнутих» на вільному ринку економістів, зростання цін становитиме приблизно 15% при повноцінній зарплаті. Навіть

якщо зростання цін буде більшим, то виникне інфляція попити, яка при підвищенні заробітної плати відчужає значно посилює платоспроможний попит населення, а отже, сприятиме реалізації товарів та послуг вітчизняного виробництва, розширить джерело інвестування, податковий надходжень у бюджет, матиме позитивний вплив на подолання кризи несплатежів тощо. На такий крок треба йти рішуче і невідкладно.

Наступною сучасною формою економічної реалізації людини-власника є поступове подолання соціально-економічного відчуження найманих працівників від засобів виробництва та результатів праці. Таке подолання у розвинутих країнах світу частково здійснюється з механізмом широкого розподілення акцій та привласнення на них такої суми дивідендів, яка є

матеріальною основою появи відчуження співвласника акціонерної компанії. Ця сума повинна становити не менше 7–10% річної заробітної плати. Так, у США середній прибуток найманого працівника за дивідендами становив близько 10% його щорічного заробітку. Знаючи більшою мірою подолання такого відчуження здійснюється на народних підприємствах, які набувають все більшого поширення у США, Швеції та деяких інших країнах.

У розвинутих країнах світу подолання відчуження найманих працівників від засобів виробництва і результатів праці стає економічною необхідністю. Воно доповнює процес досягнення технологічної єдності найманих працівників і засобів виробництва, яке відбувається за умов автоматизованого виробництва і долає технологічне відчуження особисті і ринкові фактори виробництва і притаманні технологічному способу виробництва, що ґрунтується на машинній праці.

Формування людини-власника в Україні також передбачає подолання тотального відчуження працівників від засобів виробництва і створеного продукту. Успішне вирішення цієї проблеми сприяло б формуванню робітника сучасного типу, людини-працівника. Такі пропозиції особисті і ринкові фактори виробництва і притаманні технологічному способу виробництва, що ґрунтується на машинній праці.

Оскільки ці процеси відбуваються на фоні численних обличчів вищих керівників держави створити рівні стартові умови для всіх громадян України перед входженням у ринок, то зростає апатія і безініціативність народу, його недовдоволення, відбувається заміна однієї форми відчуження трудящих від національного багатства іншою. Раніше була відчуження власності загальнонаціональними міністерствами та відомствами, тепер — класом «нових українців», що активно формуються. Цей клас збагачується в основному завдяки розкраданню створеної працею багатств, тоді маючим державною властивістю, тому намагається вивести награбоване багатство за кордон (шо-

Економічна безпека також

очні обсяги вивезеного досягають близько 3 млрд. дол.), а ідея національного виділення для чужа. За всіма ознаками це конспірадорська буржуазія. Ще однією формою економічної реалізації людини-власника є її участь в управлінні власністю. Ця форма на рівні макроекономіки набуває певного поширення у розвинутих країнах світу і отримала законодавче підкріплення, в т. ч. в конституції. Так, у ФРН законом підтверджено паритетну участь трудящих у наглядних радах на підприємствах чисельністю понад 1000 зайнятих. Наглядові ради призначають представників найманої праці у правління акціонерними товариствами, здійснюють контроль за діяльністю працівників, мають право вилучати або відхилити рішення менеджерів вищої ланки щодо розподілу прибутків, обся-

розмірах, а з урахуванням вищезазначених вимог щодо реалізації власності найманими працівниками на свою роботу (силу). Завдяки цьому він значно активізує свою діяльність у ролі працівника, інвестора, споживача, організатора тощо і становить основну масу майбутнього середнього класу, який має бути сформований в Україні.

По-друге, необхідно здійснити ретельну перевірку джерел забагачення «нових українців» і, в разі порушення ними чинного законодавства, застосування законних методів забагачення, на основі закону що частку багатства використати на підтримку найбільш нездолених. І це не експропріація — це позиція державниці, оскільки ґрунтується на зобов'язанні за стабільність України.

По-третє, усунути можливості пограбування акціонерів довір-

жі: бути чи не бути?

у інвестицій тощо. На відміну від цього, в Конституції України такі права на найманих працівників, ні профспілок не закріплені, в ній лише зазначено, що громадяни мають право на участь у професійних спілках з метою захисту своїх трудящих і економічних прав та інтересів.

Таким чином, кожна з форм економічної реалізації людини-власника в Україні іде врозріз з аналогічними формами у розвинутих країнах світу, а значить, з економічними еволюціями технологічного способу виробництва. Оскільки вдосконалення економіки в нашій країні здійснюватиметься протягом кількох десятиліть здебільшого на основі машинної праці, то це призводить до посилення техніко-економічного (або технологічного) відчуження найманих працівників від засобів виробництва. У разі народної приватизації і роздержавлення цей відчуження значною мірою був би послаблений соціально-економічною єдністю особистих речових факторів виробництва, праці і власності. Проте наявність тотального відчуження руд і від засобів виробництва і навіть посилення його в процесі мафіозно-номенклатурної приватизації означає, що процес посилення двох видів відчуження, в результаті якого виникає нова протидіюча сила соціально-економічного прогресу, його синергетичний ефект поглиблення економічної кризи.

Наслідок цього реформи, які повинні сприяти поліпшенню життєвості населення, погіршують його, призводять до масового зuboження народу. Винищується дух та енергійність нації, втрачається воля до відстоювання державного, в т. ч. економічного, суверенітету. Тому не дивно, що, як показало соціологічне опитування, в грудні 1996 р. за незалежність України виступало лише 25% респондентів. Немає сумніву в тому, що це загрозить економічній та національній безпеці держави.

Щоб усунути цю загрозу, слід, крім вищезазначених заходів, надійшли змінити спрямованість роздержавлення і приватизації. Для цього необхідно, по-перше, виділити не символічну, а реальну частку державного майна у власність кожної людини. Вона повинна бути такою, щоб за умов виходу економіки з кризи і отримання акціонерними підприємствами нормальної форми прибутку, кожний працівник-акціонер отримував суму дивідендів, яка становить не менше 7–10% його річної зарплатної плати (не в сімейних

чимами товариствами та іноземними фінансовими інститутами).

По-четверте, передати у державну власність ті підприємства, які погіршили результати господарської діяльності, але котрі вкрай потрібні для розвитку економіки.

По-п'яте, встановити парламентський контроль за роботою наймитої праці підприємств. Форми такого контролю впроваджувалися з деяких розвинувтих країн світу, отож досвід у цій сфері надбаний.

Людина, як уже зазначалося, є не лише суб'єктом економічних відносин, але й носієм системи відносин суспільних. Тому її соціальна сутність є сукупністю суспільних відносин.

У сфері цих відносин сутність людини розкривається в утворенні класів, соціальних верств, прошарків, залученні до них індивідів, формуванні спільних економічних, політичних та інших інтересів тощо. На відміну від розвинувтих країн світу, де відбувається інтенсивне утворення середнього класу (насамперед класу власників), в Україні іде фронтальна поляризація суспільства на вузький прошарок буржуазії і пролетаризовану більшість населення. Якщо у 1990 р. співвідношення в доходах між бідними і багатими групами населення становило 1:5, то на початку 1997 — 1:50.

Український центр економічних та політичних досліджень прийшов до висновку, що в Україні сформувалися всі умови для соціального вибуху, а стрілка соціального барометра наближається до позначки «конфлікт». Не випадково, отже, що у 1993 році, як свідчили соціологічні опитування, лише п'ять відсотків респондентів заявили про наявність причин, які спонукають їх вийти на вулицю для протесту, а вже цього року таку готовність висловили 38 відсотків опитаних, що свідчить про зростання соціальної напруги у суспільстві. Такий стан справ в окремих країнах СНД помітили й авторитетні західні вчені. Так, відомий американський історик А. Шлезінгер зазначив, що у Росії нині відтворюються такі умови, які в минулому столітті змусили К. Маркса написати «Маніфест комуністичної партії». Але ж у Росії середній розмір зарплатної плати становив 149 доларів, пенсій — 47, тоді як в Україні — відповідно 45 і 20 доларів.

У сфері правових відносин сутність людини означає можливість її відношення до різних об'єктів власності як до своїх, владу над речами, право володіння, користування і розпорядження ними, формування пра-

вової культури тощо. На жаль, в Україні насилком збубожених переважної частини суспільства, з одного боку, та запарованих збагачення «нових українців» — з другого, розквітлі нігілізм, вселюдськість, неповага до законів держави, а через тотальне відчуження працівників від власності зменшується їх влада над речами, над різноманітними об'єктами власності (засобами виробництва, інтелектуальною власністю то інше). Це також загрожувє середина суверенітету держави, призводить до зростання злочинності, насамперед економічної.

Проблема економічної безпеки України в межах економічної власності також значною мірою залежить від співвідношення основних типів власності — приватної, колективної і державної та їх взаємодії. Це зумовлено тим, що від питомої ваги кожної з них та їх взаємодії залежать темпи економічного розвитку, вибір моделі соціально-економічного розвитку країни, оптимальне співвідношення приватних, колективних та суспільних інтересів тощо.

На міжнародній конференції ООН з проблем навколишнього середовища і майбутнього розвитку цивілізації, яка проходила в червні 1992 року на рівні глав держав та урядів, найважливішими висновками були, по-перше, те, що врятувати людство в рамках ринкової системи, руйнівною силою якої є приватна власність, неможливо, оскільки вона ґрунтується на прагненні до нестримного споживання і веде до різкої поляризації рівня життя, а отже, породжує нові і вкрай загрозливі існуючі соціальні конфлікти. По-друге, людству потрібна нова модель соціально-економічного розвитку, яка повинна спиратися на важелі централізованого регулювання на рівні окремої держави і світової співдружності в цілому. Нова модель також повинна ґрунтуватися на інтергованих інтересах суспільства і лише після — на інтересах приватного підприємництва. А Шлезінгер зазначив, що великою помилкою росіян було те, що вони повірили, нібито вільний ринок є найкращими ліками від усіх економічних неприємств.

«Якщо людина в Росії сидить на лопаті, то в Україні вона сидить на шпатель», — так, жорсткою і безжалюгідною капіталізму візія XIX ст. Для України ця характеристика на порядок гостріша.

Хоча в ст. 11 Конституції України утверджується рівність усіх суб'єктів права перед законом, але такими, крім приватної власності, названі комунальна та державна власність, і не названо колективну. Приватна власність у багатьох випадках суперечить колективним та суспільним інтересам. Тому, наприклад, у конституції Японії застережено, що право приватної власності не повинно «суперечити суспільному добробуту». У конституції Греції проголошується, що «приватна ініціатива не може розвиватися на шкоду свободі і людській гідності». Без колективної власності не може бути створена модель майбутнього розвитку людства, в т. ч. моделі народної економіки. Це треба усвідомити. А усвідомивши, зробити відповідні висновки, щоб Україна мала перспективу, а не відкидалася мало не до часів середньовіччя.

Такий підхід дозволяє правильно вирішити іншу проблему, пов'язану з біосціальною природою людини, її безпекою. Якщо виходити з висновку про приблизно однакове співвідношення в сучасній людині біологічного і соціального, а також їх

положення про адекватність приватної власності біологічній стороні людини, а несприятливості форм власності — її соціальній стороні, то на перший погляд алогічно є теза про неможливість приватної власності бути пріоритетною формою розвитку сучасних продуктивних сил, в т. ч. людини як основної продуктивної сили.

Цей поверховий алігізм зникає, коли взяти до уваги, що суб'єктами власності, підприємницької діяльності є не лише окрема людина, а й колектив, держава, що зумовлює необхідність зміни співвідношення між приватною і несприятливими формами власності на користь останніх. Крім того, соціальна форма рум матері (в т. ч. існування людини) є вищою порівняно з біологічною, діалектично заперечує останню, а отже, найважливіші сторони соціальної сутності людини діалектично заперечують її біологічну сутність, що послаблює силу та інтенсивність біологічної природи людини.

Виходячи з цих та інших реальностей, депутати-соціалісти ініціюють доповнення до ст. 41 Конституції України з тим, щоб закріпити право колективної власності (акціонерних товариств, власності творчих спілок, релігійних громад, партій, громадських організацій, товариств і т. д., і т. п.).

Серйозну загрозу економічній безпеці становлять рекомендації та пропозиції Міжнародного валютного фонду: по-перше, щодо недолічності державного регулювання макроекономічних процесів, навіть за допомогою ринкових важелів — ціноутворення, капіталізація, валютного режиму, кредитно-інвестиційної політики, зовнішньоекономічної діяльності та соціальних пріоритетів; по-друге, стосовно форсованих темпів роздержавлення і приватизації, незважаючи на відсутність відповідних умов; по-третє, жорстко ортодоксальною монетарною політикою, яка позбавляє можливості вести ефективне регулювання банківської системи, грошово-кредитної сфери. Відсутність державного регулювання співвідношення між прибутком і собівартістю, в т. ч. таких складових елементів останнього, як матеріальні витрати і зарплата, амортизація тощо, стала вагомою причиною руйнування макроекономічних пропорцій процесу відтворення, а значить, поглиблення економічної кризи.

З боку урядових структур відсутні елементарне усвідомлення негативних наслідків цих процесів, зокрема того факту, що втілення цих пропозицій з метою одержання кредитів (тілків за цих умов МВФ надасть їх) завдає збитки національній економіці, які набагато перевершують суму кредитів. Адже рекомендації МВФ спрямовані не стільки на впровадження ринкових важелів саморегулювання економіки, скільки на приховану руйнування економічної могутності раніше сильної європейської держави. Зокрема, лібералізація зовнішньоекономічної діяльності сприяє проникненню здебільшого неясних, але дешевих товарів на внутрішній ринок, що поступово знищує національне виробництво, перетворює Україну на периферію світового господарства. Якщо це не економічне невідчуження «реформаторів», то їхні дії можна пояснити лише особистою зацікавленістю швидкого збагачення. А це вже — злочин проти власної держави.

Щоб усунути нарастаючу економічну небезпеку в межах господарського механізму, слід

насамперед визнати хибність здійснюваного курсу економічних реформ, його несумісність з інтересами українського народу. Нинішня влада, як втілює цей курс у життя (його викладено в доповіді Президента «Шляхом радикальних економічних реформ» у 1994 р. та схвалено Верховною Радою), при нинішньому Президенті на кардинальній зміні, зрозуміло, не піде. Сам Президент поводить в цій ситуації непослдовно: твердить то про корекцію економічного курсу (на Всеукраїнській нараді економістів у 1995 р.), то про його правильність (у новорічному посланні 1996 р.). Певні корективи, звичайно, можливі, як, наприклад, у випадку зі відновленням державної монополії на лікiero-горілки виробити, частин заузвучі про необхідність захистити вітчизняного виробника. Проте серйозного відхилення від прийнятої програми реформ та відповідного курсу до наступних президентських виборів не буде, оскільки цього не дозволяє МВФ, Світовий банк, окремі країни під загрозою позбавлення нових кредитів.

Ці кредити дозволяють всій нації існувати в борг, навіть підшувати в окремі краї реальну зарплату плати при подальшому зниженні темпів ВНП. Так, у 1995 р. реальна зарплатна плата, згідно з офіційними даними, збільшилася на 18,5%, а ВНП скоротився на 11,8%, продуктивність праці — на 7%. Відносна вона дозволяють «реформаторам» та їхнім законамним покровителям маневрувати, не допускаючи соціального вибуху, який у разі відсутності кредитів був би неминучим.

Надання кредитів, як специфічної форми оплати руйнівної для України політики, супроводжується, крім того, галопуючим наростанням зовнішнього боргу. За 1991–1996 рр. він зріс із 400 млн. до майже 10 млрд. і в розрахунок на кожну людину вже досягає майже 170 дол. В 1996 р. на обслуговування зовнішнього боргу України було потрібно 1,27 млрд. дол., нині — майже 2,5 млрд. У разі зростання зовнішнього боргу такими ж темпами, як у попередні роки, він може досягнути в 2000 році близько 30 млрд. дол. Це означає, що більше витратити українського народу в боргову кабалу, затягування боргового заморгу на шні нинішнього і майбутнього покоління. Україна опинилася в типовій для багатьох слаборозвинувтих країн ситуації, коли витрати з бюджету для обслуговування зовнішнього боргу перевищують суму іноземних кредитів.

Проводячи таку протиприродну і нелюдську щодо власного народу політику, впливові «реформатори» в уряді України водночас залишаються на своїх місцях при швидкій зміні прем'єр-міністрів. Це здійснюється завдяки «покровительству» МВФ, урядів інших держав, які відверто заявляють, що зміщення цих осіб з посад буде розцінюватися як відхід від курсу ринкових реформ, а отже — від демократії.

Оскільки основним елементом господарського механізму за сучасних умов є державне регулювання економіки, а ядром останнього виступає національне економічне планування, то з метою посилення економічної безпеки України в цій сфері необхідно знову перейти до якісного нового типу планування, здійснити глибокі реформи.

Іван ЧИЖ,
народний депутат України;
Степан МОЧЕРНИЙ,
доктор економічних наук, професор Львівського університету.

Хроніка. Факти. Події

● Страсбург

Замислитися про майбутнє

Які на нинішньому етапі цілі Ради Європи — першої європейської організації, що розширилася на схід, прийняли до своїх лав, зокрема, і держави колишнього Радянського Союзу? Це питання обговорюватиметься на наступному саміті країн Ради Європи. Від України до Страсбурга поїдує Президент Леонід Кучма та Прем'єр-міністр Валерій Пустовийтенко.

● Київ

До білокам'яної — з візитом

Міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко готується здійснити робочий візит до Російської Федерації. Він прибуде до Москви 27 серпня. Основними питаннями під час переговорів українського міністра з російськими офіційними особами стануть: виконання широкомасштабного договору між двома країнами, реалізація угоди з Чорноморського флоту, розвиток економічного співробітництва.

Познайомимося й почнемо працювати

У столиці України в жовтні пройде міжнародна конференція представників країн — учасників Чорноморського економічного співробітництва (ЧЕС) і спільного ринку держав Південної Америки (МЕРКОСУР). Головна мета зустрічі — вивчення нових ринків для підприємців цих країн, налагодження зв'язків. Крім учасників ЧЕС і МЕРКОСУР, у конференції візьмуть участь також представники країн Європи, Близького Сходу, Середньої Азії й Латинської Америки.

● Вашингтон

Умови, без яких діалог неможливий

Сполучені Штати готові почати політичний діалог з Іраном на урядовому рівні лише в тому разі, якщо Тегеран погодиться обговорити з Вашингтоном три головні проблеми: опозицію з боку Ірану щодо мирного процесу на Близькому Сході, підтримку ним міжнародного тероризму і прагнення здійснити програму створення ядерної зброї.

● Бангкок

До чого готуються, підтягуючи війська?

Колішній перший прем'єр-міністр Камбоджі Нородом Ранарит, опинившись у вигнанні, має намір повернутися на батьківщину й очолити війська, які залишилися вірними йому. За останніми повідомленнями з Бангкока, принц вступив у переговори з владою Таїланду з метою домогтися їх сприяння у безпечному переході тайландсько-камбоджійського кордону. На допомогу підрозділ принца на північний захід країни прибуло майже 500 червоних кхмерів. Зі свого боку уряд у Пномпені мобілізував до 3 тисяч солдатів для наступу на війська принца.

За повідомленнями
кореспондентів «ГУ»
та інформаційних агентств.

Тамаз ЛАМСАДЗЕ, «Голос України» (з Тбілісі)

Проект з трьома «каміньцями», об які можна спіткнути

ПРЕЗИДЕНТ Грузії Едуард Шеварднадзе направив Борисові Єльцину листа, в якому висловлює глибоке задоволення у зв'язку з новими пропозиціями Президента Росії, що стосуються повоєнної ситуації в Абхазії.

«Рішення, що ґрунтуються на викладених Вами принципах, за умови невідкладного повернення біженців, відповідає і численним резолюціям Ради Безпеки ООН, і рішен-

ню саміту глав держав СНД. Цілковито поділяю Вашу думку про використання російського досвіду розмежування функцій і повноважень між федеральним центром та республіками», — зазначено в листі. В особистому посланні Президентів Росії Е. Шеварднадзе висловив упевненість, що реалізація ініціативи Бориса Єльцина, його сприяння допоможуть подолати існуючі створювані на шляху врегулювання перешкоди і що реальні шляхи виходу з глухого кута буде знайдено.

Водночас посол Грузії в Росії Важа Лордкіпанідзе зая-

вив: для Грузії неприйнятні три основні пункти розглянутого в Москві протоколу з врегулювання абхазької проблеми. За його словами, в протоколі, проект якого розроблено російським МЗС, чітко не зафіксовано принцип територіальної цілісності Грузії. Тим часом Б. Єльцин у своїй останній заяві з проблеми Абхазії чітко висловився за те, щоб цей принцип було покладено в основу процесу врегулювання.

Як наслідок, у проекті протоколу фактично закріплено суб'єктність Грузії та Абхазії, що знову-таки суперечить

позиції Президента Росії, який запропонував Тбілісі і Сухумі російську модель взаємодієносин із суб'єктами федерації, котра передбачає чітке розмежування повноважень.

Ще одне положення, за словами посла, неприйнятне для Грузії: «Чергову декларацію про готовність Сухумі до початку повернення біженців не підкріплено, однак, конкретним механізмом втілення в життя цього повернення».

«Ми згодні на поетапне повернення біженців і готові розпочати з повернення грузинських сімей до Гальського

району. Однак наполягаємо, щоб Гальським районом вважалася вся його територія, а не та урізана частина, яку називає Гальським районом абхазська сторона», — сказав В. Лордкіпанідзе. Сухумі змінив адміністративний кордон Гальського району після того, як у березні цього року на саміті глав СНД було прийнято рішення про розширення контрольованої миротворчій зони безпеки на весь Гальський район.

— Росія згодна з нашою пропозицією, проте, всупереч очікуванням, не чинить тиск на абхазську сторону, посилаючись на неготовність останньої до таких компромісів, — сказав на завершення посол Грузії в Росії.

Шлях до миру та спокою завжди нелегкий

ПОДІЇ на Близькому Сході знають в центрі уваги. Рятівати мирний процес уже пробував американський емісар Деніс Росс, який побував в Ізраїлі і провів зустрічі з прем'єр-міністром цієї держави Біньяміном Нетаньяху та лідером Палестинської автономії Ясиром Арафатом. Незабаром на Близький Схід планують поїхати і держсекретар США Мадлен Олбрайт.

Коментар

Нещодавній вибух на ринку в Єрусалимі, від якого загинуло 15 чоловік, повернуло до реальності політичних ідеалістів, які вважали, що мирний процес у регіоні просувається вперед. Тепер виявилось, що не можна казати взагалі ні про яке порозуміння між ізраїльтянами та палестинцями, бо всі домовленості, так важко досягнуті, зруйновано вмиг.

Нині Вашингтон, який виступає головним миротворцем на Близькому Сході, знову намагається посилити конфліктуючих за стіл переговорів. А зробити це не так просто.

Перш ніж відновити діалог, і палестинці, і ізраїльтяни висувують попередні умови. Уряд Нетаньяху майже ультимативно заявляє: доки Ясир Арафат не зніщить тероризм, ізраїльські політики з ним навіть не розмовлятимуть. Нетаньяху переконаний: палестинський лідер може, але просто не хоче приступити до екстремістської організації «Хамас» та її прибічників.

Та якщо дивитися на близькосхідні події збоку, стає зрозуміло, що в словах ізраїльського прем'єра більше емоцій, ніж справедливих обчислень. Ясир Арафат не має реального впливу

на такі організації, як «Хамас». Більше того, якщо розібратися, то Арафат навіть не є палестинським лідером у повному розумінні цього слова, бо його підтримує лише частина арабів — та, яка прагне миру. Зрозуміло, що бойовики «Хамасу» — зовсім не з числа таких миролюбних палестинців. І для них Ясир Арафат не великий авторитет.

Деякі спостерігачі вже давно зазначають: сама політична доля Арафата та його вплив на палестинців цілком залежать від успіху мирних переговорів. Тож вимоги від нього радикальних заходів тоді, коли мирний процес зайшов у глухий кут, — це фактично приречити його на політичну загибель.

Але Ізраїль, надто розлючений безперервною лавиною терактів, вже не думає про інтереси Арафата. Одразу після вибуху на ринку палестинської автономії було фактично заблоковано. Це, зрозуміло, викликало обурення арабів. Далеко не всі з них підтримують «Хамас», але практика колективного покарання, яку обрав Ізраїль, не сприяє встановленню порозуміння в регіоні.

Разом з тим діями Ізраїлю оголосив, що будуватиме єврейські кварта-

ли в місті Хеврон. Як відомо, в цьому живє 120 тисяч арабів і лише 400 євреїв. Попередній уряд Ізраїлю обіцяв, що відселить своїх громадян із Хеврона, а місто віддасть палестинцям. Нині ці домовленості порушено. Це виглядає як провокація з боку Тель-Авіва, особливо коли загадає, що нинішню напруженість на Близькому Сході не в останню чергу спричинило рішення ізраїльського уряду побу-

проблема в тому, що Ізраїль та Палестина спочатку хочуть «з'ясувати стосунки», а вже потім розпочинати переговори про мир.

У такій ситуації позиція Вашингтона надзвичайно важлива, адже Сполучені Штати — авторитет як для ізраїльтян, так і для палестинців. Однак ідеально поведінку миротворця також не назвеш. Справа в тому, що США відкрито підтримують одну з кон-

На знімку: ім обов'язково слід знайти спільну мову — прем'єр-міністрів Ізраїлю Біньяміну Нетаньяху та лідерів Палестинської автономії Ясир Арафату.

дувати єврейські квартали в арабській частині Єрусалима. Історія повториться?

Звичайно, справа не тільки в тому, що ізраїльтяни провокують арабів своїм небажанням поступатися. Не завжди й палестинці дотримують своїх обіцянок. А терористичні акти, які не припиняються, створюють в ізраїльтян відчуття безвиході: мовляв, стільки вже домовлялися, а вибухи та постріли лунають знову.

З'ясувати, хто більше винний у розпалюванні ворожнечі, — справа невдячна. Але

фліктуючих сторін — Ізраїль — і не завжди об'єктивні до арабів. Зокрема, американський конгрес прийняв рішення визнати столицю Святої землі Єрусалим (яблуко розбрату між арабами та євреями), а також припинив фінансову допомогу Палестині.

За таких обставин мирити давніх супротивників надзвичайно важко. Але альтернативи переговорному процесові немає: на Близькому Сході колись-таки мають припинитися кровопролиття та взаємні образи.

Надія БЕДРИЧУК.

Павло АНГЕЛУЦА,
«Голос України» (з Брисбена)

Тендітні австралійці завоюють морські глибини

За бажання стати однією з 83 військовослужбовців-підводників прекрасним австралійцям потрібно якщо не мати вигляд моделей, то принаймні бути дуже тендітними, аби протиснутися через перелази у підводних човнах. Психологічні якості теж важливі. Жінки не повинні боїтися закритих приміщень і швидко радзатовуватися.

Іхні обов'язки і тренування нічим не відрізнятимуться від тих, які мають матроси-чоловіки. Житимуть вони кожна у своїй каюці на 6 підводних човнах класу Collins.

Хоча з часів встановлення війни, коли Австралія воювала на боці Америки, служба у Королівських військово-морських силах країни контрактно-добровільна, на підводних човнах жінки служитимуть уперше.

Інформація про шостий випуск акцій відкритого товариства «Страхова компанія» «Алькона»

1. Характеристика емітента

Відкрите акціонерне товариство «Страхова компанія» «Алькона» (СК «Алькона») є правонаступником товариства з обмеженою відповідальністю «Страхова компанія» «Скай-Н».

Згідно з рішенням загальних зборів засновників (протоколи № 2 від 22 жовтня 1992 року та № 4 від 15 квітня 1993 року) товариство з обмеженою відповідальністю «Страхова компанія» «Скай-Н» було поглинуто реорганізовано спочатку в товариство з обмеженою відповідальністю «Страхова компанія» «Алькона», а потім — в акціонерне товариство «Страхова компанія» «Алькона» і перереєстровано розпорядженнями представника Президента України у Вишгородському районі Київської області, відповідно, № 305 від 3 грудня 1992 року і № 190 від 15 червня 1993 року.

28 лютого 1994 року СК «Алькона» рішенням загальних зборів засновників було реорганізовано у відкрите акціонерне товариство (протокол № 2) і перереєстровано Старокиївською районною державною адміністрацією м. Києва (розпорядження № 234 від 29.06.1994 р.).

Місцезнаходження компанії: Україна, 252033, Київ-33, вул. Микільсько-Ботанична, 7/9. Тел./факс (044) 244-33-66.

Розрахунковий рахунок 467712 в АБ «Зевес» в м. Києві, МФО 322603, ЗКПГО 22868348.

Види органу управління товариством є загальні збори акціонерів. Правління є виконавчим органом, що здійснює керівництво поточною діяльністю товариства.

Діяльність страхової компанії «Алькона» контролюється аудиторською фірмою «Айстра» на підставі договору № 3 від 25.12.96 р.

Керівні посадові особи компанії: Бойко Борис Іванович, освіта вища, економіст за фахом, виробничий стаж — 16 років.

2. Заступник голови правління — Ломка Сергій Павлович, освіта вища, економіст за фахом, виробничий стаж — 19 років;

3. Заступник голови правління — Гаманков Володимир Іванович, освіта вища, інженер за фахом, виробничий стаж — 23 роки;

4. Головний бухгалтер — Чаплінська Світлана Михайлівна, економіст за фахом, освіта вища, виробничий стаж — 27 років.

За станом на 1 липня 1997 року кількість службовців СК «Алькона» становила 102 особи.

На момент випуску акцій товариство не має простроченої заборгованості кредиторам і з платежів до бюджету.

Дані бухгалтерського балансу страхової компанії «АЛЬКОНА» (тис. грн.):

АКТИВ	01.01.97 р.	01.07.97 р.
Основні засоби та інші позавоєборні активи	4 569,6	6 927,8
Залишки і затрати	56,1	73,0
Грошові кошти, розрахунки та інші активи	5 694,5	6 198,6
ПАСИВ		
Державні власні та привіренні до них кошти	8 682,5	11 695,7
т.ч. страховий фонд	472,0	472,0
застатунки та інші пасиви	1 637,7	1 503,7
АЛАНС	10 320,2	13 199,4

Дані про фінансові результати та їх використання страхової компанії «АЛЬКОНА» (тис. грн.):

За 1996 рік За 1 півріччя 1997 року.

Фінансові результати	Прибуток	Збиток	Прибуток	Збиток
Виручка (валовий дохід) від реалізації послуг	6 124,3	*	4 104,8	*
Затрати на виробництво реалізованої продукції (послуги)	—	9 534,7	—	5 040,4
Результат від реалізації	—	3 410,4	—	935,6
Результат від іншої реалізації операцій	—	—	2,3	—
Доходи від позареалізаційних операцій	8 891,6	1 070,3	3 470,1	—
Всього прибутку і збитків	8 891,6	4 480,7	3 472,4	935,6
Балансовий прибуток	4 410,9	—	2 536,8	—

Використання прибутку

	На 01.01.97 р.	На 01.07.97 р.
Резервний фонд	105,5	—
Виробничий розвиток	127,4	99,1
Соціальний розвиток	26,8	13,9
Зоскучування	41,2	16,2
Дивиденди	150,0	—
Інші цілі	2 547,6	2 280,8

На момент прийняття рішення про шостий випуск акцій СК «Алькона» має повністю сплачений і зареєстрований статутний фонд у розмірі 472 000 гривень. Статутний фонд сформовано в результаті проведення п'яти емісій, відповідно, на 165 (сто шістьдесят п'ять) тисяч акцій, 770 (сімсот сімдесят) тисяч, 50 000 (п'ятдесят тисяч) тисяч, 100 000 (сто тисяч) тисяч, 322 000 (триста двадцять дві тисячі) тисяч. При цьому всі акції першої та другої емісії підлягають обміну на акції наступної емісії. Таким чином, всього випущено 472 000 (чотириста сімдесят дві тисячі) простих іменних акцій, у тому числі 22 510 акцій, що є у власності керівників робітництва. Випуск п'ятої емісії зареєстровано Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку за номером 262/1/96, про що видано свідоцтво 23 грудня 1996 року.

2. Опис діяльності

Предметом діяльності товариства є надання страхових послуг фізичним та юридичним особам відповідно до ліцензії Комітету у справах нагляду за страховою діяльністю № 813/795 від 5 лютого 1997 року, № 813/795-1 від 5 лютого 1997 року.

За час свого існування компанія надавала послуги більш як 100 тисячам страхувальників.

Страхова компанія «Алькона» має 6 філій на території України.

3. Дані про емісію акцій

Рішення про шостий випуск акцій страхової компанії «Алькона» прийнято загальними зборами акціонерів (протокол № 2 від

25 липня 1997 року, кількість присутніх — 81,5 % голосів, голосувало «за» — 76,3 %).

Мета випуску акцій — збільшення розміру статутного фонду, що дозволить направити 50 % одержаних коштів на підвищення платоспроможності компанії, а решту 50 % коштів — на розширення послуг із страхування та перестрахування за умови стабільного економічного становища в Україні.

Запланований обсяг емісії — 728 000 простих іменних акцій. Номінальна вартість однієї акції — гривня.

Випуск акцій проводиться серією Е під номерами 472001 — 1 200 000 в безпаперовій формі.

Термін проведення шостої емісії акцій — з 25 серпня 1997 року по 1 вересня 1997 року.

Акції шостої емісії підлягають розподілу між усіма акціонерами товариства.

Акції розподіляються за їхньою номінальною вартістю. На загальну кількість належних йому акцій шостої емісії акціонеру видається виписка з реєстру акціонерів ВАТ «Страхова компанія» «Алькона», яку можна отримати в компанії за її місцезнаходженням або у реєстратора, котрий уповноважений вести реєстр акціонерів ВАТ «Страхова компанія» «Алькона».

Про день початку видачі виписок буде повідомлено додатково поштовими повідомленнями.

Акціонери мають право:

— участі в загальних зборах акціонерів особисто або через представників;

— участі у розподілі прибутку товариства і отримання дивидендів;

— голосувати в загальних зборах за принципом: одна акція — один голос;

— одержувати інформацію про діяльність страхової компанії;

— у першочерговому порядку скористатися послугами, які надає страхова компанія.

Нарахування та виплата дивидендів здійснюється відповідно до чинного законодавства один раз на рік за рахунок прибутку товариства, що залишається в його розпорядженні після сплати податків, у розмірах, які визначаються загальними зборами акціонерів.

Виплата дивидендів здійснюється шляхом переказу коштів на вказані акціонерами рахунки або через касу страхової компанії за її місцезнаходженням.

4. Фактори ризику

Приймаючи рішення про придбання акцій акціонерного товариства «Страхова компанія» «Алькона», потрібно враховувати такі фактори ризику, які нестабільність фінансового ринку України, неурядовість відповідних законодавчих і підзаконних актів, що погіршують умови здійснення статутної діяльності товариства.

Голова правління Б. БОЙКО.

Інформація для акціонерів АКБ «Легбанк» 1-7 емісії

Акціонерного комерційного банку «Легбанк» (грн.)

№	Стаття балансу	На 01.01.96 р.	АКТИВ	На 01.01.96 р.
1.	Каса і кошти на кореспондентських рахунках	328 067,0	Каса і кошти на кореспондентському рахунку в НБУ	5 729 853
2.	Кошти на кореспондентських рахунках в інших банках	221 600,0	Кошти на кореспондентських рахунках в інших банках	2 774 553
3.	Кредити, які надані клієнтам	1 024 990,0	Розрахунки між підвідомчими філіями банку	1 325 278
4.	Міжбанківський кредит	45 343,0	Кредити, видані банком	1 189 500
5.	Основні кошти і нематеріальні активи	94 740,0	Позики, видані іншим банкам	1 068 500
6.	Дебітори	25 099,0	Кошти, вкладені в спільну діяльність	75 000
7.	Інші активи	898 765,0	Основні кошти	2 266 979
Всього:	2 638 611,0		Цінні папери, придбані банком	4 246 407
			Дебітори банку	1 634 266
			Інші активи	3 458 957
			Виплинені кошти за рахунок прибутку	2 223 232
			Всього:	36 002 525

№	Стаття балансу	На 01.01.96 р.	ПАСИВ	На 01.01.96 р.
1.	Статутний фонд	150 217,0	Статутний фонд	2 500 000
2.	Резервний фонд	32 774,0	Резервний фонд	420 214
3.	Інші фонди банку	254 430,0	Інші фонди банку	3 731 866
4.	Кошти на кореспондентських рахунках інших банків	46 389,0	Кошти на кореспондентських рахунках інших банків	3 154
5.	Кошти на розрахункових і поточних рахунках клієнтів в національній валюті	311 775,0	Розрахунки між підвідомчими філіями банку	1 325 278
6.	Кошти клієнтів в іноземній валюті	546 918,0	Кошти на розрахункових і поточних рахунках клієнтів в іноземній валюті	6 784 554
7.	Вклади громадян	226 590,0	Кошти клієнтів в іноземній валюті	2 072 351
8.	Депозитні рахунки юридичних осіб	227 463,0	Депозитні рахунки клієнтів	7 584 896
9.	Кредитори	77 380,0	Вклади громадян	3 778 000
10.	Інші пасиви	373 747,0	Кредитори банку	433 092
11.	Прибуток	390 936,0	Інші пасиви	4 291 600
Всього:	2 638 611,0		Прибуток	2 223 232
			Всього:	36 002 525

На 19.12.96 р. АКБ «Легбанк» має дві філії у Києві, та філію у місті Луцьку. Начальник Управління інформаційних банківських технологій Шелестюк Валерій Олександрович, освіта — вища, кваліфікація — інженер-системотехнік, виробничий стаж — 24 роки (42878 акцій у власності).

Начальник Управління Неторговельних операцій Макунін Олександр Павлович, освіта вища, кваліфікація — економіст (фінанси та

кредит), виробничий стаж — 26 років (35190 акцій банку у власності).

Начальник Управління платіжних систем Тупчій Валентина Анатоліївна, освіта — вища, кваліфікація — економіст, виробничий стаж — 21 рік (1750 акцій банку у власності).

Начальник відділу фондів операцій Панченко Лариса Миколаївна, освіта вища, кваліфікація — економіст, кандидат економічних наук, виробничий стаж — 14 років (1959 акцій банку у власності).

Запитання і претензії за тел.: 227-95-21.

ВИПУСНИКАМ ШКІЛ

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ІПК керівників кадрів Міністерства освіти України

оголошує набір

у КОЛЕДЖ МЕНЕДЖМЕНТУ І БІЗНЕСУ

за спеціальностями:

Кваліфікація: **МЕНЕДЖЕР (зі знаннями АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)**

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

УПРАВЛІННЯ ФІНСОМ

Кваліфікація: **МЕНЕДЖЕР БУДІВЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ**

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

УПРАВЛІННЯ ФІНСОМ

Форми навчання: **ДЕННА І ВЕЧІРНЯ**

Випускникам видається **диплом про вищу освіту**, а також **сертифікат** визначеної на міжнародному рівні.

Забезпечення підручниками (включати до вартості навчання).

Спрингіння у професійну діяльність. Інтерпретація забезпечується турботами.

Надається право продовження навчання в бакалавраті і магістратурі на підготовчих курсах.

Організація стажування в Австрії, Кіпрі, у Франції тощо.

ПРИЙОМ ДОКУМЕНТІВ ДО 10 ВЕРЕСНЯ 1997 РОКУ

Вартість — \$420 і \$345 за вартістю (включаючи вартість курсу НБУ)

ВАТ «Автосервіс»

повідомляє, що загальні збори акціонерів ВАТ відбудуться 30 вересня 1997 року об 11.00 за адресою: м. Запоріжжя, пр. Металургів, 2, у залі засідань.

Рестрація учасників проводиться з 30 вересня 1997 року з 10.00 до 11.00 в залі засідань.

Для участі в зборах акціонери повинні пред'явити документ, що посвідчує особу, а представникам акціонерів необхідно подати дозвілення.

Порядок денний:

- Звіт правління, спостережної ради, ре-
- візійної комісії за результатами діяльності в звітному періоді.
- Затвердження постійно діючого статуту ВАТ «Автосервіс».
- Затвердження документів органів правління ВАТ «Автосервіс».
- Вибори голови правління.
- Вибори спостережної ради.
- Вибори голови і членів ревізійної комісії.
- Про проект розподілу прибутку за 1997 рік.
- Інші питання.

Телефон для довідок: (0612) 32-39-99.

Общее собрание акционеров АКБ «Легбанк»

состоится 1.10.97 года в 15.00 по адресу: г. Киев, ул. Жилиевская, 27, тел. 227-95-21.

Повестка дня:

- Отчет о результатах выпуска акций 7 эмиссии АКБ «Легбанк».
- Внесение дополнений и изменений в учредительные документы.
- Разное.

Правление АКБ «Легбанк».

ГОЛОС УКРАЇНИ

14 серпня 1997 року. № 151 (1651)

У номер

• Хмельницький

У Китайгороді...
китайці

Китайці, що днями побували в Хмельницькій області, зацікавилися продукцією акціонерних товариств «Хмельницьклегпром», «Укрелектроапарат», «Адвіс», швейної, трикотажної фабрик та ін.

Представники провінції Хебей провели переговори з керівниками підприємств і визначили ціле коло взаємовигідних проектів у галузях культурного, економічного співробітництва.

На знак подальших тісних контактів сільськогосподарського «Комунар», що розташоване в селі Китайгород Кам'янець-Подільського району, було перейменоване на селянську спілку «Хебейська». Таку назву дала їй одна з вулиць у Кам'янці-Подільському.

• Сімферополь

Азбука
для депортованих

Невдовзі в Криму буде профінансовано видання чотирьох підручників кримськотатарською мовою, створено мережу вірменських нідельних шкіл, технічно оснащено дві середні кримськотатарські школи, організовано курси української та кримськотатарської мов. Таке рішення прийняла наглядова рада програми Міжнародного фонду «Відродження». Інтеграція в українському суспільстві кримськотатарського народу, болгар, вірмен, греків і німців, які постраждали від депортації. Загалом фонд «Відродження» передбачає реалізувати на півострові 17 грантів на загальну суму понад сто тисяч доларів США.

• Запоріжжя

Німецький банк
допоможе «Хортиці»

«Препедентом» назвав голову Запорізької облдержадміністрації В'ячеслава Похвальський надання німецьким «Ландесбанк саксен вероцентралі» кредиту на суму 10,5 млн. доларів акціонерному товариству «Корпорація «Хортиця» під гарантії страхової компанії «Гермес» (Німеччина).

На прес-конференції в Запоріжжі він підкреслив важливість цього кредиту, адже кошти підуть на розвиток виробництва в агроекотури України — у Запорізькій, Дніпропетровській, Херсонській, Миколаївській, Донецькій областях та Криму. Кредит надається на п'ять років під 7% річних.

Президент АТ «Корпорація «Хортиця» Олександр Бондаренко підкреслив, що кошти буде спрямовано насамперед на реалізацію програми «Оліній культури».

Чепурна
електричка

У Києві відбулася виставка залізничної продукції, яку випускають фірми і об'єднання України, Росії, Німеччини, Чехії. Більшу частину експонатів становлять виготовлені на українських підприємствах пасажирські вагони, електровози та інше.

На знімку: внутрішнє обладнання нового вагона для електропоїздів місцевого призначення.

Фото Юрія ЛІБЕНКА
(ДІНАУ-Українформ).

Смітник серед дніпровських хвиль...

(Початок на 1-й стор.)
Утім, як кажуть, апетит приходить під час їди. Тепер погляд архітектора сягнув далі — аж до станції Панське, розташованої на автодорозі Черкаси — Золотоноша. Знову-таки на акваторії Дніпра. Плани цього разу ще грандіозніші: розмістити тут не мікрорайон, а масив на 150 тисяч жителів. І назву вже дали — Черкаси-2 — майбутньому місту з каналізацією, смітниками серед дніпровських хвиль.

Тоді як більшість помешкань на історичній частині Черкас в аварійному стані й саморуйнуються. Чому б тут не розмістити нове житло, де вже давно створена інфраструктура для життєдіяльності міста? Кажуть, що дорого. А намів нових площ, створення нової інфраструктури хіба дешевше обійдеться? Звісно, матеріальні затрати річ скоромину. Тільки природі неможливо буде повернути ті збитки, які заподіє цей

антиекологічний проект. Черкаси-2 завадить шкоду не лише обласному центру, а й усьому нижньому Подніпров'ю. Тут доречно нагадати про чинну Національну програму екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води, в якій, зокрема, наголошується, що господарський комплекс у басейні Дніпра протягом десятиліть розвивався без урахування економічних та екологічних наслідків для Ук-

раїни. Внаслідок чого самовідновлювальна здатність Дніпра та багатьох річок басейну вже не забезпечує відновлення порушеної екологічної рівноваги.

Чи не досить нам експериментів з головною річкою нашої держави?

Михайло СКРИПКА,
начальник відділу водних ресурсів і малих річок управління
«Черкаси-2000».
Лілія ТИТАРЕНКО,
власник «ГУ».

Ну дуже здібний підводник!

Замовлення на комплексне дослідження газоконденсатнотрубопроводів на шельфі Азовського та Чорного морів отримала Миколаївська школа підводної океанотехніки та досліджень від «Чорноморнафтогазу». Нині готується до відправки у Крим підводно-технічний інспекційний комплекс «Атлеш». Апарат здатний занурюватися на глибину до 300 метрів. Він оснащений обладнанням для мультимедійного виду запису інформації, зручної для

обробки. За командою з судна «Атлеш» може доставити під воду невеликий вантаж, завести під трубопровід кабель чи трос. Для виконання екологічних досліджень також відправлено апарат «Полярна зірка-4», три попередники якого вже працюють на Далекий Північ Росії.

На знімку: творці підводного апарата В. Білінов та С. Нужний.

Фото Олександра КРЕМКА.
(ДІНАУ-Українформ).

Три держави — один євро регіон

ДО РАДИ транскордонного об'єднання євро регіону «Буг» прийнято нових членів: Білоподільське воєводство Республіки Польща і Брестська область з Вілорусі. Отже, сьогодні до євро регіону «Буг» входять п'ять воєводств з Польщі, Волинська область України і Брестська область Вілорусі. Який же результат транскордонної співпраці для волинців за той період, коли область увійшла до структури євро регіону «Буг»?

Контакти

Домінуючим чинником стала торговельно-економічна діяльність між Волинню і прикордонними регіонами Польщі. Так, з початку нинішнього року товарообіг з Польщею склав 4,3 мільйона доларів США, що становить 15 відсотків від загального зовнішньоторговельного обороту Волині. Це у 1,4 раза більше порівняно з аналогічним періодом 1996 року.

В області зросла кількість спільних українсько-польських підприємств. На базі АТ «Ковельськмаш» створено українсько-польське підприємство «Бізон-Україна» з виробництва зернозбиральних комбайнів. Уже складено перших три машини. Інтенсивному розвитку господарського комплексу Волині сприяє розбудова українсько-польського державного кордону, створення сучасної прикордонної інфраструктури, модернізація транспортної мережі. Першочерговим проектом цієї програми є будівництво нового моста через Західний Буг у зоні міжнародного пункту пропуску «Ягодина-Дорогусь».

С конкретні напрацювання в напрямі відкриття нового кордонного переходу на дільниці Нововолинськ—Морозовичі—Крилув—Грубецув та створення екотуристичного переходу сезонного характеру через Західний Буг. Динамічно розвивається співпраця і в гуманітарній сфері.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Як Бальзак заводу допоміг

Карамельний цех Бердичівського заводу безалкогольних напоїв простояв два роки. А кондитерський — аж вісім років. Тепер тут випаюють пряники, печиво, кекси, хліб. Завоювали популярність фірмові напої заводу — «Оноре де Бальзак» (нагадаємо, що в цьому французький

Досвід

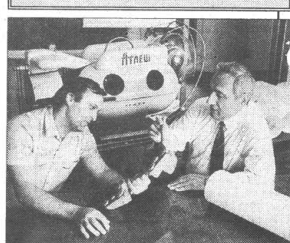
письменник вичався з Евеліною Ганською), «Вечірній Бердичів» та інші, настійні на цілющих травах, питна екологічно чиста вода.

А для трудівників заводу найголовніше те, що підприємство не ліквідували, як раніше,

вже працюють усі зміни. Навіть багатомісячну заборгованість у зарплаті ліквідовано. У цих змінх є заслуга нового директора Фелікса Савицького, який і в колективі дисципліну наладив, і з поставачальниками розібрався.

Олексій КАВУН.
Житомирська область.

Новинка

Пригода
На
«дідьковому»
повороті

Між залізничними станціями Росії і Ржевська у Вінницькій області трапилася аварія дизель-поїзда Козятин—Жашків. Десять пасажирів було госпіталізовано, троє з тяжкими травмами, ще двадцятьом потерпілим допомогло надано безпосередньо на місці пригоди. Причиною аварії, на думку комісії з надзвичайних ситуацій Вінницької облдержадміністрації, став зсув залізничного насипу, розмитого дощами. Наслідки могли бути значно гіршими, якби не вправний дії машиніста поїзда Петра Литовченка. Майже 20 років він водить поїзди на цьому, відраку дороги, як свої п'ять пальців знає підступні місця, зокрема й «дідьковий» поворот, де колія звивається дугою, а висота насипу становить 18 метрів. Картина, яку побачив П. Литовченко з вікна кабіни, змусила негайно вийняти екстрене гальмування: рейки внаслідок зсуву кубально висіли над провалами. Для остаточної зупинки поїзда не вистачило 50 метрів. Дії машиніста за таких обставин привірюють до подвигу.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.
252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
на тиждень — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☐ Рукописів не повертаємо.
☐ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

☐ За зміст та достовірність інформації у рекламнах публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
☐ Редакція не замирує поділу відповідальності авторів публікацій.
☐ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів
на тиждень (крім неділі
й понеділка)
українською
і російською мовами.
Індекс 4095.
Тираж 254064.

Комбінат друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47, проспект
Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0312151.